

UNITÁRIUS ÉLET

XLVIII. évfolyam 7. szám

1994. július

BARTÓK BÉLA

**gyémántdiplomás mérnök
az Unitárius Egyház főgondnoka**

**Született 1910. augusztus 22-én Budapesten,
meghalt 1994. június 17-én Budapesten. Élt két hónap híján 84 évet.**

Utolsó hónapjaiban egyre gyengült, életerejére fogyatkozott, mígnem június 17-ére virradó reggelen már nem ébredt fel, szíve megszűnt dobogni.

Férjéért aggódó felesége – Juditka –, unokaöccsei, köztük keresztfia, Vásárhelyi Gábor siettek hírül adni Egyházunknak a bekövetkezett szomorú eseményt, egyúttal kifejezve mind az elhunyt, mind a család végakarát, hogy szolid, csendes temetést kérnek az Unitárius Egyháztól. Az Unitárius Egyház annak tudatában, hogy az immár néhai Bartók Bélában nagynevű főgondnokát veszítette el, Őt saját halottjának tekintette, s a család akaratával egyetértésben nem a külsőségekre, hanem a bensőséges együttérzésre és Isten iránti hálára érezte elkötelezve magát. Tette ezt abban a felismerésben, hogy 1971-től – négy cikluson át, egy ciklus 6 év – olyan főgondnokunk volt Ő, aki Egyházunkban a szolgálatot tekintette fontosnak, s bármerre járt a nagyvilágban – és sokfelé megfordult – egy pillanatra sem feledkezett meg arról, hogy a világhírű zeneszerző – Bartók Béla – fiaként az Unitárius Egyháznak elkötelezett hitvallója, és a jézusi életeszmeny megformálója a lehető legmagasabb fokon. Ennek ismeretében, a nagy veszteség súlyának hordozóiként kísértük el utolsó földi útján a Farkasréti temetőben, majd helyeztük el koporsóját édesapja mellé, ama díszsírhelyen, melyet a Főváros adományozott, amikor Bartók Béla zeneszerző hamvait hazaszállították, és az Unitárius Egyház szertartása szerint a honi földben elhelyezték, dr. Ferencz József – akkori püspök – és segítőitársai szolgálatával.

Bartók Béla főgondnokunk temetésén az orációt Bencze Márton püspökhelyettes-egyházi elnök tartotta, imádkozott Orbókné Szent-Iványi Ilona lelkész, majd a jelenlévő gyászoló gyülekezet együtt mondotta fennhangon a Miatyánkot. Mindannyian megilletődött lélekkel indultunk a ravatalozóból a közeli díszsírhelyhez, ahol Bencze Márton püspökhelyettes búcsúzott a családdal, a rokonsággal, az Unitárius Egyházzal és annak testületei nevében. Eközben palástos lelkészeink népes csoportja és a kántorok az e célra jelölt időközökben egyházi énekeinket énekelték. Megható volt, és a gyászban is felemelő dr. Szabó Árpád rektor búcsúja a Kolozsvár-központú Unitárius Egyház nevében. Ezt követően Vásárhelyi Gábor, nagy halottunk uno-

kaöccse-keresztfia felolvasta Bartók Péter – a testvér – levelét, melyet Amerikából küldött, végső istenhozzádot mondván benne. Bibliai igéket idézett Bencze Márton püspökhelyettes, miközben a koporsó a mélybe süllyedt, s az édes anyaföld, majd a koszorúk nagy sokasága elfödte drága halottunkat.

A nyolcvannegyedik évében elhunyt Bartók Béla főgondnok emléke itt maradt közöttünk. Az Unitárius Egyház hívei, gyülekezetei, vezető testületei Isten iránti hálával emlékeznek a köztük és érettük végzett munkájára. Nem feledjük, hogy áldozatkész volt hosszú évtizedeken át. Tudatában volt, annak, hogy az Anyaszentegyháznak is vannak anyagi szükségletei. Ezeknek a szükségleteknek az előteremtésében olyan példát mutatott, melyet csak a legnagyobb egyházvezető szemé-

lyiségeink tevékenységéhez hasonlíthatunk. Áldja meg a jó Isten érette még haló poraiban is!

A temetési szertartáson több egyház és állami szerv képviseltette magát: a Magyarországi Református Egyházat dr. Hegedűs Lóránt püspök, a Magyarországi Evangélikus Egyházat dr. Harmati Béla püspök, a MAZSIHISZ-t Lazarovics Ernő főrabbi, a Művelődési és Köznevelési Minisztériumot Kálmán Attila államtitkár.

Egyházunk vesztesége rendkívül nagy az Ő eltávoztával. Ez jutott kifejezésre a gyásztisztviszteleten, melyet 1994. július 3-án tartottunk a Budapest, Nagy Ignác utcai központi unitárius templomunkban, ahol főgondnokunk özvegye és rokonsága is jelen volt. Szolgált Bencze Márton püspökhelyettes, Orbókné Szent-Iványi Ilona lelkész, dr. Lőrincz Ernő főgondnokhelyettes, valamint a különböző társadalmi szervezetek vezetői, megbízottjai, akik mind Isten iránti hálával emlékeztek nagy halottunkra.

Isten veled, drága Halottunk, – Bartók Béla főgondnok! Példaadó életed tovább él a gyászoló családdal minden szívdobbanásában; tovább él az Unitárius Egyház és sok-sok társadalmi szervezet tagjainak emlékezetében.

Isten Veled, Isten velünk! Ámen

**Bencze Márton
püspökhelyettes, egyházi elnök**

Semmit ne félj...

„Semmit ne félj azoktól, amiket szenvedned kell...
Légy hív mindhalálig...”
(Jel. 2:10)

Kihívásos korunkban az emberi magatartásformák tömkelegével, rengetegével találkozunk. Mert minden ember más és más, külön világ; Ady Endre szavaival: „észak-fok, titok, idegenség”. A legszembetűnőbb magatartásformákat olyan helyzetekben lehet fellelni, amikor az ember szenvedéssel áll szemben, amikor sok a kellemetlenség, amikor a sikerélmények messzire elkerülik házunk tájékát. A szenvedés vállalása, a természetellenesnek elfogadása embereket tehet nagyvá vagy sújthat semmivé. Bármilyen természetű legyen is a szenvedés, emberségük zsinórmértéke lehet annak vállalása. Életünkben „tisztító tűz”, értéktelítő erő szerepét játszhatja.

Egy régi, aláhúzogatos, kijegyzetelt Biblia könyvjelzőjén olvashattam egyszer: „A szenvedés Isten költészete” (azokra méri, kiket nagyon szeret). Az életben boldog csak az lehet, aki nagyon sokat szenvedett”. Sokféle gondolatot ébresztenek ezek a sorok, akárcsak maga a szenvedés fogalma, tartalma, milyensége. A sokszínű, széles szenvedés-skálából az egyik leggyakoribb az, amit a „vallani és vállalni” magatartásforma hordoz: a meggyőződésért, hitfelfogásért, életszemléletért, állhatatos kiállásért, kitartásért, gerinceségért, egyenességért, meg nem alkuvásért időnként, helyzeteként kijáró szenvedés. Első hallásra, fontolgatásra ellentmondásosnak tűnhet, hogy ezekért a soha el nem évülő értékekért a szabad akarattal teremtett ember élete néha keserűséget virágoztat, szenvedést gyümölcsözik. Ez az ellentmondásokról, furcsaságokról, érthetetlen dolgokról, történelemszerű roskadozó világunknak tudható be.

Elegendő hely és idő nincs rá, hogy a szenvedés eredetével, minden fajtájával foglalkozzunk, de ezektől terhes mindennapjainkból egy-egy mozaikképet felvillantathatunk. A történelem nem szokta ismételni önmagát, de helyzetek, idők sokszor hasonlítanak egymásra. Egy, Jézus utáni kornak, nagy-nagy helytállást kérő kornak bibliai biztatását idézném és adnám a ma szenvedései előtt álló, félelemmel, aggodalommal telt embernek: „Semmit ne félj azoktól, amiket szenvedned kell!...; Légy hív mindhalálig!” Annak a Jézus utáni kornak, a Jelenések könyve tanúsága szerint is, minden pillanata kegyetlen szenvedések elé állította a jézusi örökséghez hűséggel ragaszkodni akaró embert.

A Jelenések könyve utalásain túl is tudjuk, mennyit kellett szenvedniük Jézus követőinek. Minden élethelyzetükben: katakombák mélyén, ha a kenyér megtörésére készültek imádkozva és dicsőítéseket énekelve; cirkuszi porondon, arénákban, amikor kiéheztetett vadállatok elé dobták, hogy szenvedésükkel, haláltusájukkal gyönyörködtessék az örült urakat; amikor szurokkal leöntött testük meggyújtva égő világító fáklyaként kellett a bomlott agyú hatalmaskodóknak szolgálnia, – mindig simogatón hatott, bátorítást adott e Jézus szellemét idéző biztatás, üzenet.

Manapság már nem feszülnek trónok, koronák, fegyveres katonák a keresztény életformát, egyszerűen a vallásos életformát elfogadó-vallók elébe. De a szenvedésnek sokkal változatosabb formái jelentkeznek, amelyek a szabadnak teremtett embert erősen megpróbálják. Bibliás világról éppenséggel nem beszélhetünk napjainkban, de mi, vallásos emberek azt tapasztalhatjuk, hogy körülöttünk a Bibliánkból, a keresztény eszmeiségből táplálkozó értékek világa borul fel, ami mérhetetlen hosszú időkre jóvátehetően szenvedéseket szül.

A nihilista, semmiben nem hívő, semmilyen értéket nem tisztelő emberek rombolása, eszményeink sárba tiprása, emberi küldetésünk teljesítésének megakadályozása, a számunkra oly értékes jézusi örökség semmibe vétele, és az éppen ilyen értékes erdélyi fogantatású unitarizmus Dávid Ferenc-i türelmességének visszautasítása, el nem ismerése, történelmi tényének egyenes tagadása nagy-nagy próbatétel. Ezek is tesznek minket sokszor megkeseredett szívűekké. De a mindig földi létünk értékessé tételére néző hitünk és életfelfogásunk nem engedi, hogy borúlátók legyünk, mert kis közösségünk történelme, népünk történelmének jókora szemléltető darabja megtanított arra, hogy a legnagyobb szenvedésben is derűs, bizakodó világnézetünk megtart, felemel, megerősít.

E világlátásunk Istennek abból az akaratából fakad, hogy minden teremtménye egyforma, valamint Jézus húsvéti diadalának abból az örökérvényű igazságából, hogy az, ami szép, nemes, felemelő emberi értékeket, Istennek tetsző célokat szolgál, azt nem tudja semmilyen hatalom, kényszer elpusztítani, elhallgattatni. Az isteni értékek élete az örökkévalósággal mérhető, nem földi okoskodással! A szenvedésekben különböző árnyalatok, fokozatok lehetnek. Sokszor megdöbbenő az, hogy az emberek valóságosan felülmúlva egymást a hisztéria-keltésekben, nem tudnak holnapban, jövőben gondolkodni, elveszítik magukat a mindennapok aggodalmaskodásaiban.

Teller Edétől, századunk nagy elméjétől hallhattuk, hogy a jövő a képzelet világa, a jövőt mi alkotjuk meg, de úgy, hogy mindennap újjáteremtjük magunkat, újjáteremtjük a körülöttünk levő életet. E gondolat fényében a holnapért meg kell keményen küzdeni, vállalva a szenvedést rejtegető kihívásokat, nehézségeket, nem sopánkodva, zúgolódva veresni, csapkodni térdeinket az elszaladt lehetőségek láttán.

Olyan kevés hely maradt volna annyi hittépő évtized után a jézusi gondolatnak? „Mit ér az embernek, ha az egész világot meg is nyeri, de lelkében kárt vall?” „Ha már a Biblia tanítása nem tud hatni, az „előttünk járók” példaadásának ereje elillanóban, akkor is légy hű, tarts ki, semmit se félj, mert Isten világa nem csak szenvedésből, próbatételből, szennyből, mocskból, földresújtó, megalázó dolgokból áll! Ha ez most időnként, helyenként így is néz ki, emberi kötelességed, hogy azt igyekezz te is mássá tenni! Személyes árá is! Ha semmi módon nem csitul háborgó lelked vihá, hallgass Vörösmarty csodálatos soraira: „Ne nézz, ne nézz hát vágyaid távolába, egész világ nem a mi birtokunk, amennyit a szív felfoghat magában, sajátunknak csak annyit mondhatunk, ...kincs, hír, gyönyör, legyen, bár, mint özőn, a telhetetlen elmerülhet benne, /s nem fogja tudni, hogy van szívöröm.” Sokszor lehet, hogy jobb lenne megfutamodni, hagyni mindent. De akkor mi lesz a hűséggel, emberi hivatásunk, küldetésünk teljesítéséhez megvalósításával, itt a Kárpát medencében, az Alföldtől a hegyekig! A mindenhez való hűség okozta szenvedés elfogadásának módja, mikéntje, mindannyiunkat minősít, jól, rosszul.

Reményik Sándor „Akácsor ősz utóján” című versében arról ír, hogy annyira tele a szíve keserűséggel, hogy maga körül mindenütt tövist lát: „tövis, tövis mindenfelől”. Panasza, zúgolódás az élet – révedezik őszi akácok között járva. Egyszer csak az akácsor túlsó felén látja, hogy valaki jön vele szembe, egy fehér glóriás alak, töviskorona a fején,

vérzik homloka, arca. Ahogy közelednek egymáshoz, nem hall egyetlen szót, panaszt, zúgolódást a látomásbeli lény ajkairól. Jézust látja benne, és hasonlóságot vél felfedezni szenvedéseikben. De meggondolkoztató tanulságot von le, amelyik mindannyiunké lehet: Lehet, hogy egyformák a szenvedéseink, fájdalmaink, a keresztjeink súlya, de „másképp viseljük a koronát!”

Gárdonyi Géza mondja, hogy a szenvedés vagy tehetetlen beletörődést, belenyugvást ad mindenbe, vagy serkent, buzdít, lázadóvá tesz minden ellen, ami okozza a szenvedést. Valóban így van ez! Vállalva a szenvedést Jézustól tanult türelemmel, nem jelentheti annak beletörődéses, belenyugvásos elfogadását, hanem jézusi hittel küzdeni kell a szenvedés kiirtásáért, mert ez a jósa, szerető Isten világának nem természetes tartozéka! Jézus derűlátó életfelfogásának szellemében „földre néző szemmel, égre figyelő lélekkel” sikerülhet ez mindnyájunk életében.

Mi nem azért kell vállaljuk a szenvedést, az ellene való ádáz küzdéssel együtt, hogy majd jól legyen dolgunk „ott túl a fénylő kárpiton”, hanem azért, hogy Istennek tetsző, tartalmas, igaz emberi életet éljünk itt, hogy teremő Atyánk ne nyugtalansága, boldogtalansága, teremő álmainak csödjé, hanem a teremő koronája, Istenünk boldog békessége legyen! Az ilyen élet állhatatosságot, kitartást, hűséget kér. Nem a rideg, hideg számítás, mérlegelés segíthet ebben, hanem Horváth István költő idézve: a szív kell ehhez! „Tedd a kezéd szívedre, ha van, /lázas korunk ma csodákat fogan, /és szörnyű bűnöket, /nem elég az agy, /szíved kell legyen, hogy ember maradj!” Lehet, hogy az eredmény nem lesz látványos egyik napról a másikra, visszhangos és világrengető.

De a küzdő kötelessége a kitartás, a hűség a koporsóig, és a sokszor éhezett, szomjazott enyhület a már idézett Reményik Sándor költő álmodásában jönni fog. „Ne várj nagy dolgot életedben, /kis hópolyhek az örömek, /szítáló, halk szíromcsodák, /rajtuk át Isten szól: Jövök”.

Ahol a gondviselő Isten ott van, ott véget ér előbb-utóbb az embert megpróbáló, de ugyanakkor tisztító, edző szenvedés. Tompa László székesudvarhelyi költő buzdítása szerint: „nagy, kőbe koppant, zúzott fejedet, emeld fel, ember!”

Megszédült világban nem elég csak bizonyágtevő valomásokat magunkévá tenni, hanem itt és most, alkalmas és alkalmatlan időkben, amikor oly nehéz és hosszú az út „lélektől lélekig”, egymást is kell biztassuk, és önmagunkat is nagyon, mint Kányádi Sándor erdélyi erdőben eltévedt kis székel legénykéje, hogy „fától fáig” jussunk ki az élet egyre félelmetesebb, sűrűbb erdejéből, rengetegéből a tisztásra, ahol megfoghatjuk felnőtt, komoly játékban az első isteni napsugarakat.

„Orra bukva az avaron is” biztat Farkas Árpád, egy másik erdélyi csikós hang – menjünk tovább, hívogatta az alvó jegenyéket, a még hitetlenségükben, reménytelenségükben, bátortalanságukban szenvedőket. Ezt meggyőződéssel, nem szalasztva el semmilyen lehetőséget, a kétkezőknek fülébe kell kiáltani Juhász Ferenc szép szavaival: „Hiúság volna hinni a megváltó küldetésben? /És épp ma? Épp mai időkben: idején a reménynek /és a retteneteknek, idején: a tébolyoknak /és az újat akaró tisztaságnak?”

Szenvedések lehetőségeivel, jelenvalóságaival túlterhelt mindennapjainkban a bibliás támasz és az Isten-ihlette valomások mellé Énekeskönyvünk 255. számú éneke, – Longfellow gyönyörű versére – helytállásra hangoló lehet: „Mert, élni, mert, föld gyermeke, /természet titkos re-meke, /paraszt rejtő porhüvely, /porköntösödben élni merj. /Lelked az ég lehelle, /a mennyet hozd a földre le, /porköntösöd, ha földre ránt, /szárnyad van, bontsd ki, és ne bánd! /Merj, élni merj, föld gyermeke, /a mennyet hozd a földre le, /ez-e az út, ez-e a cél, /ne kérdd: SZERESS, BIZZÁL, REMÉLJ!!!”

Ha még mindig nincs összhangban szíved a nagy harmóniával, mert ezer és ezer kérdés, kétely fogalmazódik meg benned annak láttán és hallatán, ami körülöttünk zúg, morajlik, talán a már többször idézett Reményik Sándor papköltő sajátos úri imája, Miatyánk-ja a döbbenet erejével megmozgathatja mindannyiunkban a minden nehézségek, szenvedések ellenére is szent élni és tenni akarást, az egyetlen, emberhez, a teremő koronájához, Isten munkatársához méltó magatartási formát: „A mi mindennapi rózsáinkat add meg nekünk ma. /Add, hogy a kenyér mellett rózsa is legyen! /Add Atyánk, hogy megéljünk /több rózsán és kevesebb kenyéren! /Ámen

Balácsi László

Mindannyian mások vagyunk...

Az Előítéletektől Mentés Világért Közkereseti Társaság (ELME), mely diákkezdemenyezésre jött létre a közelmúltban, rendezett ezzel a címmel egész napos programot június 5-én az Almássi Téri Szabadidőközpontban. A rendezvény mottója: „Az előítéletektől mentés világért a Holocaust 50. évfordulóján”. Az esemény fővédnöke Göncz Árpád köztársasági elnök volt. Támogatói között szerepelt többek között a Magyarországi Holocaust Emlékbizottság, Demszky Gábor főpolgármester és Faragó János, Erzsébetváros polgármestere.

A rendezvényen igencsak sok színben képviseltették magukat a „másságok”, mint pl.: a Hallássérültek Országos Szövetsége, a Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége, a Mozgáskorlátozottak Országos Szövetsége stb. Ezen kívül különböző nemzetiségi szervezetek: Magyarországi Bem József Lengyel Kulturális Egyesület, Magyarországi Ifjú Németek Közössége, Magyarországi Görögök Kulturális Egyesülete. A résztvevők színpadon léptek fel, illetve standokon mutatkoztak be és ismertették kiadványaikat. Ezek között szerepelt a Magyarországi Unitári-

us Egyház is. Cserkészeink Vadady Attila kántor vezetésével rendeztek be egy asztalt unitárius vallásunkat bemutató kiadványokkal. Köszönet illeti ifjainkat, akik kora reggeltől jelen voltak a rendezvényen, és aktívan részt vettek az eseményeken is.

Délután sor került egy vallási vitafórumra is, amelyben a következő vallásfelekezetek képviseltették magukat, szintén a „másság” jegyében: dr. Mihály Balázs sejk-elnök (Magyar Iszlám Közösség) dr. Hecker Frigyes szuperintendens (Magyarországi Metodista Egyháza), Györi Kornél főtitkár (Magyarországi Baptista Egyház), dr. Reuss András evangélikus teológiai tanár, dr. Bolyki János református teológiai tanár, Vác Jenő jezsuita páter, dr. Menon Menachem főrabbi. Egyházunkat Kásoni József lelkész képviselte. A találkozó – melyen az érdeklődők nagy számban voltak jelen – ökumenikus szellemben, és a másság elfogadásának egyetértésében zajlott. A késő estébe nyúló eseménydús napot táncház fejezett be, ahol neves énekesek, együttesek léptek fel a nemes cél érdekében.

K.J.

HITÜNKRŐL

VIII. rész

A vallásgyakorlat kérdései – Az imádkozás

Vallása felépítésében a hívő ember a hitéből indul ki. Hitét a képzelet segítségével tárgyasítja. Ezzel alakítja vallásos művészetét, irodalmát és vallásgyakorlatát is.

A vallásgyakorlat legmindennapibb és legbensőségesebb alkalma az imádkozás. Az imádkozásnak erőteljesen alapvető feltétele a hit. Az az érzékünk, mellyel felfogjuk a végességet megelőző és az utána következő, a körülhatárolt életen belüli és az azt felülmúló erők jelzéseit. Ezekre választ az imádkozásban adunk.

Az imádkozásban is nélkülözhetetlen a képzelet, mellyel a megismerés számára nehezen értékelhető megérzéseinket pontosítjuk. Körvonalakat rajzolunk vele Isten személyének. Meghatározhatóvá tesszük a nappal világosságában elmosódó csillagfényeket, Isten felé zárandóklásunk közötti jelzéseit.

Mai életünk erősen elvilágiasodott és elanyagiasodott. Csak a gyakorlatban hasznosítható ismereteinket vagyunk hajlamosak becsülni. Fantáziánk is csak a gyakorlatban megvalósítható elképzeléseket szeret alkotni. Ebben az erős ellenszélben inkább lemondunk az imádkozás gyümölcseiről, minthogy Istent, az imádat tárgyát a képzelet segítségével kelljen levetítenünk, vagy imádságunkat saját szavainkkal kelljen megfogalmaznunk.

De a többségi felekezetek híveit se teszi sokkal imádkozóbbá az, hogy Istent nem az egyéni hit és látásmód rajzolja körül, hanem a dogmarendszer, és hogy imádságaikat sem maguk fogalmazzák, hanem mások írták.

Az elvilágiasodás világjelenség, amit nem lehet úgy jellemezni, mint a születést, amikor a csecsemőt az édesanyjával összekötő köldökzsinórt el kell szakítani, mert a csecsemőt elszakíthatatlanul erős lelki köldökzsinór: a szeretet ösztöne köti össze az édesanyjával, mint a hívő embert a hit Istennel. Ennek később sem szabad elszakadnia az emberi lélek világában.

A természet urává (1. Móz. 1:28.) nem a környezetrombolás tesz, hanem a természet fölé emelkedő kötődés Istennel, mint a Jn.15:9–11-ben halljuk Jézustól.

Ez a kötődés a vallásgyakorlatban hat ki az ember magán- és közösségi életére. A kultuszban jut kifejeződésre, amin belül erre a legközvetlenebb alkalom az imádkozás.

Imádkozni bárhol és bármilyen alkalomból lehet, de tudnunk kell, hogy a hely és az idő erősen kihat az imádkozás minőségére. Az alkalom meghatározza a lelkiállapotunkat. Gyakran támad az imádkozásra nézve káros lelkiállapotunk. Ez egyenetlenül működő zsiliprendszer képez lelki csatornáinkon. Istennel való emelkedésünket nem egyformán szolgálja az alkalmak különféleségében. Istennel való folyamódásunk útját olykor egészen megrekeszti. Isten szeretetét is különböző mértékű nyitottsággal ereszti le felénk. Olykor egészen el is állja az útját. Emberi tökéletlenségünket, életkörülményeink zavarait jelzi ez a gátlás.

Leküzdésükre szolgálnak a vallásgyakorlat alkalmai. Ezekkel élünk. Hogy élhessünk velük, keresnünk kell ezeket az alkalmakat. Ha kényszerűen, meg kell ragadnunk őket. Hogy hasznosíthassuk, meg kell tanulnunk felépíteni és előadni az imádságunkat.

Ma egyre több ilyen alkalmat kihagyunk, egyre gyarlóbban építjük fel az imádságunkat. Számos magyarázatát is adjuk ennek. A magyarázatok közt talán a legtragikusabb, ha nincs szükségünk az imádkozásra. Meg is indokoljuk, miszerint az imádkozásnak is van határa. A „túl sok” imádkozás nem lenne méltó egy felvilágosult vallás gyakorlatához, mert elmaradottságra vallana, mert szektás elferdülések tünete lenne.

De ezeknek semmi köze sincs egymáshoz. Műveletlen ember is van, aki nem imádkozik, és művelt embernek is lehet, sőt kell legyen igénye az Istennel való sűrűbb beszélgetésre.

Az ima beszélgetés, és nem valamiféle egyirányú közlekedés Istennel. Az imádkozást Isten kezdeményezi azzal, hogy megszólítja az embert, felajánlva neki a szeretetét. A család ad erre nagyon szép szemléltető példát: előbb az édesanya szereti magát, csak később a gyermek az édesanyját. Előbb is szólítja meg, a gyermek csak azután tud válaszolni, megszólítani anyját, miután tőle megtanulta.

Az Isten-imádat sem az ember egyszerű válasza, amit maga magától végez. Az imádatot is Istentől tanultuk, mint mindent, ami magasztosat az életünkben felfedezhetünk. Isten előbb imádott minket, mint mi őt. Mi csak azután tudjuk visszonzni, miután tőle megtanultuk. A megszólítást, az imádkozást is tőle kell tanulnunk. Imádkozással az Istennel való beszédet csakis ez teszi.

Mi nagyon sokat adunk arra, hogy Isten előtt is felnőtte legyünk. De nem a felnőtt emberre, hanem inkább a lázadó kamaszra vall, hogy ezt Isten szeretetétől való elszakadásban lássuk megvalósulónak.

„Elhagyja a férfi apját és anyját, és ragaszkodik feleségéhez”. (1. Móz. 2:24.) – De ha Istent elhagyja, nem lesz akihez ragaszkodnia. A hiány kozmikus nagyságrendű űrt jelent, mert: „nem jó az embernek egyedül lenni”. (1. Móz. 2:18.) A testi egyedüllét ideiglenes, mint a földi lét, mégis káros és szenvedést okoz. De a lelki elmagányosodás katasztrofális, mert mi Istentől, mint létünk céljától függő gyermekek vagyunk. Ebben nincs felnőtté válás senkinek. Isten nélküli magányunk céltalan bolyongást eredményez. Előbb-utóbb értelmetlenné teszi az életünket.

Isten teremtett az embernek „segítő társat, hozzá illőt”, de életcél nem teremtett, mert az életcél ő maga. Isten nem helyettesítette önmagát az életünkben, és mi se vagyunk képesek őt helyettesíteni. A bolygórendszer központját képező Napot se lehet semmivel helyettesíteni. Az ember pályafutásának éppúgy központja Isten, mint bolygóinknak a Nap. Az ember Isten körül kering, mint a Nap körül a Föld. Ezt a pályát elhagyni hiú ábrándunk marad. Isten nekünk örökre az marad, ami Földünknek a Nap. A Nap, melytől fényözönként kapjuk az életet, szeretetet. Imádságunkkal visszatükrözünk belőle egy-egy keveset.

Nyitrai Levente

Supka Gézára emlékezünk

Kiemelkedő szellemiségű unitárius elődünk 111 éve, 1883-ban született Budapesten. Tanulmányait Budapesten, Kolozsvárt, Grazban és Párizsban végezte, majd 1904-től a Nemzeti Múzeum régiségtárában dolgozott.

Később Bécsben élt és tanított. Ezt követően visszatérve a Magyar Hírlap publicistája lett, és Literatura címen irodalmi és bibliográfiai folyóiratot szerkesztett. 1945 után a Nemzeti Múzeum elnöke volt, majd a Polgári De-

mokrata Párt titkáráként a Világ című napilapot is ő szerkesztette.

Számos régészeti műve és polgári demokrácia szemléletű történelmi tanulmánya, publicisztikai írása, riportja jelent meg az akkori sajtóban.

Az egyház életében is aktív szerepet játszott, hite, felfogása dogmamentes volt. Hitt a toleráns szellemi erőben, a szeretet emberségében s eszerint élt.

Az ő kezdeményezésére rendezték az első könyvnapot Magyarországon 1927-ben, amellyel egy későbbi kulturális hagyomány – a könyvhét – alapjait teremtette meg.

Az idei májusi könyvhét megrendezése alkalmából, valamint halálának 38. évfordulóján tisztelettel emlékezünk Supka Gézára. Emléke legyen áldott.

Muszka Ibolya

Akadémiai napok – 1994. május 7–14.

EURÓPAI RÉGIÓK – RÉGIÓK EURÓPÁJA?

Az ausztriai Felsőőrben (Oberwart) és a szlovéniai Lendván (Lendava) ez év május 7–14. között EURÓPAI RÉGIÓK RÉGIÓK EURÓPÁJA? címmel akadémiai napokat szervezett az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem, amely idén ünnepelte fennállásának 25. évfordulóját. A meghívottak közül számos régi, kedves ismerőst köszönthettünk mi, akik a Magyarországi Unitárius Egyház képviselőiben vettünk részt a rendezvénysorozaton.

Első napon a Mura-vidéki magyar képzőművészek kiállításának megnyitóján, majd Hajós Ferenc, Szlovénia magyarországi nagykövete előadásán vettem részt.

Kedden, a reggeli áhítat után autóbusz-kirándulást szervezett az EPMSZ. Útvonal: Lendva – Ptuj (Pettau) – Maribor (Marburg) – Lendva. Gyönyörű vidékeket kerestünk fel, de a többször is eleredt eső az amúgy is szűkre szabott időt még jobban lerövidítette. Ez csak annyiban jelentett hátrányt, hogy a kirándulás utánra tervezett két előadás, és az azokhoz kapcsolódó viták miatt a keddi napunk éjjel kb. egy órakor ért véget. A késő esti két előadás: Protestánsok Szlovéniában (Márkus Mihály tatai-veszprémi református püspök) és Magyarok Szlovéniában (Göncz László, a Mura-vidéki Magyar Nemzetiségi Öngazgatási Község titkára.)

Az akadémiai napok rendezvényének egyik fénypontja a Magyar külpolitika a régiók Európájában címmel megtartott kerekasztalkonferencia volt. Résztvevők: Jeszenszky Géza külügyminiszter (MDF, Budapest), Smaranda Enache, a romániai „Liga Pro Europa” elnöke (Marosvásárhely), Balogh György (KDNP, Budapest), Németh Zsolt (Fidesz) az országgyűlés Emberi jogi, Vallásügyi és Kisebbségi Bizottságának elnöke, Törzsök Erika, az SZDSZ külügyi osztályának munkatársa. A kerekasztal-konferenciát Oplatka András, a Neue Zürcher Zeitung külpolitikai szerkesztője vezette. A rendkívül élénk, nagy érdeklődéssel kísért előadások tárgyköréhez több hozzászólás hangzott el (Kántor Lajos – Erdély, Németh Géza ref. lelkész Budapest, Szöllősy Pál – Svájc, Czigány Lóránt – Anglia, Katona Ádám – Székelyudvarhely, Fülöp Dénes ref. lelkész – Marosvásárhely, Kolcsár Sándor unit. esperes – Marosvásárhely.)

Május 12-én áldozócsütörtökön délután egy újabb záró jellegű autóbusz-kiránduláson vettünk részt. Útvonal: Lendva – Mura-szombat – Mártonhely – Bántorna – Szécsiszentlászló – Lendva. Szécsiszentlászló református gyülekezete megható kedvességgel látta vendégül a buszok utasait. Mind a magyarországi, mind a romániai unitáriusok népes küldöttségének egybehangzó véleményét idézve megjegyzem, hogy olyan esemény részesei voltunk e pár napon, amelyre mind a hivatalos küldöttek, mind a felkeresett magyar ajkú helyi lakosok, mind azok gyermekei, unokái hosszú időn át kedves emlékek között fogják számon tartani a „lendvai konferenciát”. A Magyarországi Unitárius Egyház kettős sikert is magáénak tudhat: megkaptuk az EPMSZ által kiadott könyvek kizárólagos terjesztési jogát, és nagy örömeinkre beválasztották az EPMSZ vezetőségébe Orbókné Szent-Iványi Ilona lelkésznőt unitárius referensnek.

Este, az ünnepi búcsúvacsorát követően irodalmi műsorral kedveskedtek a konferencia rendezői, melyen az andorrai Csokits János, a kaposvári Takáts Gyula, a lendvai Szunyogh Sándor és Bencze Lajos, a kolozsvári Lászlóffy Aladár írók illetve költők műveiből adtak elő neves művészek (Illyés Kinga, Bánffy György, Lászlóffy Aladár).

Köszönet a rendezőknek, élükön Kótai Istvánnak és Szöllősy Pál elnöknek, és az unitáriusok közszeretben álló mecénásának, Ferenczy Sándornak, a kolozsvári Brassai Unitárius Kollégium öregdiákjának a nagyon gondos, rendkívül alapos, és minden bizonnyal fárasztó szervező munkáért.

Gálffy Gábor

A magyar küldöttség és Kolcsár Sándor marosvásárhelyi esperes a feleségével.

Az áldozócsütörtöki istentisztelet hagyományosan egyben a konferencia ünnepi istentisztelete is. A szolgálattevő lelkészek eddig református vagy evangélikus vallásúak voltak. Épp ezért is volt oly nagy jelentősége a közel ötven erdélyi, nyugat-európai, és magyarországi unitárius számára a konferencián, hogy Áldozócsütörtökön unitárius lelkész, Orbókné Szent-Iványi Ilona is szolgált. Bárczay Gyula, bázeli református esperes javaslata alapján, a szervezet Elnöksége úgy döntött, hogy ebben az évben, az eddigi hagyományoktól eltérően unitárius-református dialógus prédikációra kérnek fel két lelkészt. A választás Balogh Zoltán református lelkészre esett – aki jelenleg doktorál a bonni egyetemen – és Orbókné Szent-Iványi Ilona lelkésznőre.

Áldozócsütörtökön a nagy létszámba való tekintettel a lendvai katolikus plébániatemplomban gyülekeztek a konferencia résztvevői, valamint a helyi magyar ajkú hívek, mintegy ötszázan. A liturgiát a helyi evangélikus lelkész-esperes, Skolics Gusztáv vezette, mely után következett a dialógus prédikáció. Talán azt is mondhatnánk, hogy újkori hitvitát, újkori dialógust hallhattak a jelenlévők, két képzett, fiatal lelkész cserélt eszmét Istenről, Jézus Krisztusról, a Szentháromság dogmájáról, toleránsan, nyitottan, magas teológiai színvonalon. Határozottan elkülönültek a különbségek a liberális és az ortodox protestantizmus között, ugyanakkor a két prédikátor azt is kidomborította, hogy a modern protestáns igehirdetésben már nincs is olyan nagy különbség a két szárny között, hisz a legtöbb bibliai csodatételt, történetet szimbolikusan értelmezik. Lelkileg felemelő volt ez a bizonyágtétel, és köszönjük a lelkészek szolgálatát, mely sokáig emlékezetes marad.

szerk.

Egyházunk nevében köszöntjük
dr. László Jenő afiát,
aki július 6-án tölti be 90. évét.
Szívvel gratulálunk, és életére Isten áldását
kérjük.

Az Alma Mater falai között

III. rész

Iskolánknak kitűnő négyszólamú vegyeskara volt. A szólamok tanítását *Zoltán Aladárral* ketten végeztük. Aladár Homoródszentmártonban született, ahol édesapja unitárius lelkész volt. Érettségi után a Kolozsvári Zeneművészeti Főiskola zeneszerzés tanszakát végezte el, majd a Zeneszerzők Szövetségének lett a titkára. Fiatalon – 49 éves korában hunyt el. Népdalfeldolgozásokkal már diákkorában foglalkozott – néhányat be is mutatott az énekkarunk. Repertoárunk igényes és változatos volt. 1949-ben a Lohengrin nászinduló mellett előadtuk Schumann „Cigányélet” című kórusművét, mely művek szőlői komoly erőpróbát jelentettek egy középiskolás fiú és lány számára, de sikerült megoldanunk. A hangversenyen – mint minden évben – a Műkedvelők Filharmonikus Zenekara működött közre (szólóban és az énekkar kíséretjeként), soraiban a tantestület és a tanulóifjúság hangszeres tagjaival:

Nagy Lajos (fuvola), *Molnár István* (hegedű), *Borbély István* (hegedű), valamint *Zoltán Aladár* (zongora), *Farkas Sándor* (harmónium).

A „Szabadság” című napilap 1949. június 11-i számában egy cikkre bukkantam Farkas Jenő tollából:

„(...) Filharmonikus hangverseny volt a Vegyes Líceum énekkarának a közreműködésével. Ez az összejevetel dr. Farkas Sándor két évtizedes komoly zenekarvezetői munkájának búcsúhangversenye is volt. Dicséretet érdemel a zenekar lelkes munkája, és a *Péterffy Gyula* által bemutatott kitűnő vegyeslíceumi dalárda. (...)”

Farkas Jenő – alias Jenci bácsi – iskolánk egyik legjobb humorú tanára volt. Egyik mondásán hónapokig kacagott az iskola: Történt, hogy az énekkar próbákat a zeneterem javítása miatt a természetrajzi előadóban – Szolga Feri bácsi birodalmában – tartottuk, ahol a padokon egyetlen karcolás vagy ceruzanyom sem volt található – addig! Feri bácsi az egyik énekkar próba után egy „Pi-Pi-Pi-Pi-PIANO” felírást talált, és közölte zenetanárunkkal, hogy ha ez még

egyszer előfordul, az énekkarból a tettet elsratják. Minderről a következő kóruspróbán értesültünk, amikor egy új művet – Eötvös József „Búcsú” című versére írott dalt tanultuk:

„Isten veled hazám, bátrak hazája,
Isten veled, te völgy, te völgy, ti zöld hegyek...” (stb.)

Egyik reggel a táblán a következő hirdetés várt: Az énekkarok a nagyszünetben az udvaron gyülekezzenek! Összegyűltünk és a szervezők közölték, hogy siratás lesz, amit Feri bácsi megjósolt.

Egy kétkarú fahordó ládába befektettek egy első osztályos fiúcskát, és természetrajzkönyvekkel letakarták. Két nagyobb fiú elindult a ládával, utánuk a kórus gyászinduló tempóban énekelve a „Búcsú” c. dalt. A szünet közben véget ért, becsengettek, de a játék folytatódott. Egyszer csak megjelent a napos tanár Jenci bácsi, és érdeklődött a dolgok felől. Közölték vele, hogy siratás és temetés van. Erre ő: „Becsengettek, a menet álljon meg, a halott szálljon ki – irány a tanterem”. Pár percen belül az egész tantestület az udvaron volt. Mindenki jót kacagott a dolgon és nem volt óra!

Epilógusként még csak annyit: hogy eredetileg csupán az iskolánk zenei életével akartam foglalkozni, de ennek kapcsán minden eszembe jutott, ami szép volt. Az évtizedek homályából előjöttek mindazok, akik tudásukkal, szeretetükkel helyes irányba terelték lépteinket. Köszönet és hála, hogy ablakot nyitottak számunkra a humanizmus és az egyetemes műveltség felé.

A jövő nemzedéknek ilyen Alma Mater-eket, és tanárainkhoz hasonló nevelőtestületeket kívánok – akkor talán gyarapodik a tudásban és magatartásban egyre magasabb mércét elérő emberek száma!

(Vége)

Farkas Sándor – zenetanár

Búcsúzás

Két erős oszlopa dőlt ki egymásután a Dunántúli Unitárius Egyházközségnek és a Magyarországi Unitárius Egyháznak. Mindketten a Firtos két oldaláról indultak el. Lelkükben hordozták ennek a népnek álmait, akarását, szeretetét, kedélyét és igaz emberségét. Amerre megfordultak életük során, szülőföldjük áldott szeretetét, unitárius hitük szépségét hirdették szavukkal, cselekedetükkel és segítőkészségükkel.

Az évek száma szerint **Máthé Géza** testvérünkről emlékszünk először. Firtosvállán született, az ottani unitárius lelkész gyermekeként. 1929-ben szerzett mérnöki oklevelet Magyarországon és dolgozott szinte minden tájegységében. Számos épület bizonyítja alkotói fantáziáját, szeretettel foglalkozott népi építkezéssel is. Egyháza és szülőföldje iránti szeretetét bizonyítja a pestszentlőrinci unitárius templom is, melyet ő tervezett. S szóljak emellett a szerető, melegsívű emberről is, aki szeretettel ölelte magához családját és erős akarral teremtett otthonot nekik.

Győrben helyeztük örök nyugalomra.

A második halottunk **dr. Lőrincz Ákos**, aki szintén a Firtos tövében született, Korondon. Édesapja a székely gazdaember küzdölgés életéből küldte fiát Keresztúrra

tanulni s az érettségi diploma után orvos lett belőle. Magyarországra került Zala megyébe, a kis magyar olajvidékre, ahol a rászorulókat jótanáccsal, gyógyszerrel és emberi lélekkel segítette. Olyan időkben élt, amikor megbolydult a világ, országrészek kerekedtek vándorútra, menekülésre. Ahol tudott, szállással, elhelyezkedéssel, vagy éppen jószóval látta el a rászorulókat. A szerető segítség törvényéről nem beszélt, hanem cselekedte azt. Szülőföldje, annak a népe szívében égett, s bár hár volt közöttük, lélekben mindig velük volt. Unitárius hitét soha nem rejtette el. Valóságos apostolként hirdette igazságát ezen a máshitű vidéken.

Feleségében lelki társat kapott az élettől, akivel együtt küzdötték meg sorsukat, nevelték gyermekeiket, akik közül fiúk tragikus gyorsaságú betegségben hagyták itt őket. Utána nemsokára felesége is elpihent, s ő két lánya szeretetével maradt további életében. Sűrűn jelent meg szereteteinél Budapesten, de igazi otthonát Nagykanizsán soha nem adta fel. Ott is hunyta le szemét örökre.

Hamvait az Új-köztemetőben helyeztük örök nyugalomra, de életéről istentisztelet keretében a nagykanizsai református templomban emlékeztünk meg, ahol be-tegei, barátai, tisztelő megtöltötték a templomot.

Drága Géza Bácsi! Szeretett Ákos Bátyja! Isten adjon nektek áldott pihenést, és vigasztalja meg az ittmaradó hozzátartozókat.

Szász János

Egyházközségeink életéből

Pünkösd vasárnapján, május 22-én a gyülekezet előtt megjelent és hitéről tanúbizonyságot tett 22 fiatal. Az unitárius vallás hittételei elsajátításával és a Káté kérdéseinek megválaszolásával bizonyították alkalmasságukat, érettségüket, hogy egyházunk önálló tagjaivá válhassanak, és ezáltal életükben először részesülhessenek úrvacsorában.

Az ünnepi szószéki szolgálatot **Máthé Sándor** brassói esperes végezte, aki prédikációjával útmutatást adott az ifjaknak és a gyülekezet többi tagjának egyaránt.

A szertartás végén, miután a fiatalok esküvel kötelezték magukat anyaszentegyházunk szolgálatára, **Bencze Márton** püspökhelyettes kézrátétellel megáldotta, majd Bibliával, és személyre szóló bibliai idézetekkel bocsátotta útjukra őket.

Az ifjak felkészítéséért és a megható ünnepségért köszönet illeti **Orbókné Szent-Iványi Ilona** lelkész-nőt, **Sándor Gy. Mátyás** teológust és **Vadady Attila** kántort, a sok-sok virágért, amely a templomot díszítette, a konfirmandusok szüleit és **dr. Beke Ildikó** gondnokasszonyt.

Konfirmáció a Nagy Ignác utcában

Pünkösdkor, a nagy ünnepekkor kialakult szokás szerint ismét legátust fogadott a **Buda-pesti Unitárius Egyházközség**. **Mezei Csaba** kolozsvári ötödéves teológus az ünnep első napján a **Hőgyes Endre** utcai, másodnapján a **Nagy Ignác** utcai templomban végzett szolgálatot.

A **Nemzetközi Családév** alkalmából „családi nap”-ot tartottunk június 5-én, vasárnap a Nagy Ignác utcában, amely egyúttal a hitoktatásban résztvevő gyermekek évváró istentisztelete is volt.

Orbókné Szent-Iványi Ilona lelkész-nő prédikációjában a család megnövekedett jelentőségéről beszélt a lassan elidegenedő világunkban. Kiemelte a szeretet és összetartozás jelentőségét, példának állítva a ma már csak néhol létező nagycsaládokat, ahol generáci-

Családi nap

ók élnek együtt, tanítva és segítve egymást.

Ezután műsor következett, amit **Muszka Ibolya**, hitoktató, a **Valláserkölcsei Nevelési Bizottság** vezetője és **Szász Adrienne** teológus hallgató állított össze.

Elsőnek **Lőrincz Juditkát** és édesanyját hallhattuk: anya és gyermeke egymáshoz szóló imáját. **Perei Zsófi** verset szavalt, majd **Gergely Felicián** és családja következett verssel, énekkel, zenével. **Antonya Enikő** furulyaszámmal készült erre az alkalomra, **Csiki Erika** szintén verset adott elő. **Vadady Attila** kántor két lányával egy szép örökzöld dalt énekelt.

Búcsúzóul a **Józsefné Ütő Amália** által vezetett újpesti **Lőrinc utcai** általa-

nos iskola növendékeit hallgattuk gyönyörködve, akik **Vass Veronika** tanárnő közreműködésével zsoltárokat, spirituálékat, valamint reneszánsz zenét adtak elő.

Ezt követően a gyülekezeti teremben megkezdődött a tulajdonképpeni kötetlen beszélgetés, szórakozás. Itt **dr. Beke Ildikó** gondnok, a nap világi „háziasszonya” köszöntötte keresetlen, szép szavakkal az egybegyűlt családokat.

Dicséret és köszönet illeti a szervezőket, szereplőket és a gyülekezet háziasszonyait is, akik szendvicsekkel és üdítőkkel kedveskedtek a délutáni összejövetelre.

Tanulságos, örömdetes volt ez a nap. Együttlétünk bizonyította, hogy a legkisebb közösségből – a családból – lesz a nagyobb – a gyülekezet – és talán a sok-sok gyülekezetből alakul ki egyszer a jézusi példát követő, egymást elfogadó, szerető Emberiség.

Konfirmáció Pestszentlőrincen

Unitárius műsorok

„Egy az Isten” címmel július 15-én, pénteken 1/2 2 órai kezdettel a **Kossuth rádióban** unitárius félóra.

HÍREK

1994. május 19-én nyílt meg a *Pincelériában* (Budapest I., Táncsics Mihály u. 1.) az Országos Műemlékvédelmi Hivatal gondozásában **Balázs József** fotókiállítása, mely a „Homoród és Nyárádmente népi építészeti emlékei”-it mutatja be.

A kiállítás a megnyitó időpontjától kezdve három héten keresztül naponta volt megtekinthető.

A *Budapesti Tomkins Énekegyüttes* 1994. május 20-án jótékonyági hangversenyt rendezett a **Dévény Anna Alapítvány** javára. A színhely Régi Zeneakadémia Díszterme volt.

A *Duna TV Közép-Európai Magazin* című műsorában június 3-án pénteken portréfilmet mutattak be **dr. Jakab Jenő** lelkész-jogtanácsosról 80. születésnapja alkalmából.

A *Ferencvárosi Úrnapi Játékok* keretén belül június 4-5-én a Bakáts téren mutatták be *Müller Péter és Tolcsy László: Mária evangéliuma* c. rockoperáját. A darab a Ferencvárosi Önkormányzat és a Madách Színház közös produkciójában került színre. Egyházunkat a bemutatón és a polgármesteri fogadáson **Bencze Márton** püspökhelyettes képviselte.

A *Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat Igazgatótanácsa* május 27-én tartotta évi rendes ülését. A beszámolók és megbeszélések után újabb hat évre megválasztották igazgatónak **Lehel László** evangélikus lelkészt és az Igazgatótanács tagjának unitárius részről **Orbókné Szent-Iváni Ilona** lelkésznőt.

A *Műszaki Egyetem Társadalomtudományi tanszékén* a pedagógus továbbképzés keretén belül a magyarországi szektakérdésről tartott előadást június 4-én **Orbókné Szent-Iváni Ilona** lelkésznő.

Felhívás

A Magyarországi Unitárius Egyház dunafüredi nyaralójában még augusztusban és szeptemberben van üdülési lehetőség. Érdeklődni lehet: **Aradi Ferencné**nél. Tel.: 113-2867 (hétköznapi reggel 8-10 óra között)

Külföldi hírek

Újabb lépés az ökumené felé: Csehország katolikus és evangélikus egyházai megegyeztek abban, hogy – a szertartásban való különbségek ellenére – kölcsönösen elismerik a másik egyház által kiszolgáltatót kereszttség szentségét.

A *holt-tengeri*, más néven qumrani tekercseket első alkalommal állítják ki Európában, a *Vatikánban*. A kiállítást, mely június 30-tól három hónapig lesz látható, **Jichák Rabin** izraeli miniszterelnök nyitja meg, aki ez alkalommal találkozik **II. János Pál** pápával is.

A soron következő *Taizéi találkozó* december végén ismét **Párizsban** lesz. Mint ismeretes, a francia főváros már egyszer – 1989-ben – helyt adott a „bizalom világméretű zárandoklata” néven ismert európai ökumenikus találkozónak. 1991-ben **Budapest** volt az esemény színhelye, amelyen kb. 80 ezer fiatal vett részt a világ minden tájáról.

1994. július 17-én, vasárnap de. a Budapest, V., **Nagy Ignác** utcai templomban **Rev. dr. Thomas Chulak**, az egyik legnagyobb amerikai unitárius gyülekezet lelkésze szolgál tolmácsolással. Több külföldi unitárius testvérünk is részt vesz az istentiszteleten, akik útban lesznek a kolozsvári teológiai konferenciára. Kérjük kedves híveinket, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt az istentiszteleten és ismerkedjenek meg külföldi testvéreinkkel.

Szeretettel hívjuk és várjuk híveinket, július 30-án, szombaton este 6 órakor a *Högyes Endre* utcai templomba, **Kászoni József** lelkész beiktatására. A szertartást végzi Főtisztelendő **Bencze Márton** egyházfő.

Az ünnepi istentiszteletet állófogadás követi.

Esketések

Polgári házasságkötés után templomunkban megjelentek és egyházi áldásban részesültek:

május 28-án

Kovács Zsolt és Veres Katalin

június 4-én

Dr. Németh Mike és Székely Réka

Isten áldása legyen az ifjú párok életén.

HALOTTAINK

Dr. Komlódy Józsefné
sz. **Dénes Mária** 72 éves

Lukács Jánosné
sz. **Fábricz Julianna** 90 éves
Barta Imréné
sz. **Ranzenhofer Erika** 84 éves
Nagy Zoltán 88 éves

Isten adjon csendes pihenést el-
távozott testvéreinknek az anyaföld
ölében, lelküknek örök üdvösséget,
a hátramaradott gyászolóknak pe-
dig vigasztalást.

APRÓHIRDETÉS

Száraz és hámhiányos szem gyógyítására nyugat-német gyógyszert áradok. Horváth Tibor 1075 Bp. Madách I. út 2-6. VII. 69. Tel.: 141-5496

Régi külföldi bélyeggyűjteményt, levélborítókat és századeleji képeslapokat vennék azonnali fizetéssel. Albert, Budapest 1213 Erkelly u. 5. Tel.: 276-4667

Szász János „Az Erdélyen kívüli unitarizmus története” c. sorozata technikai okok miatt kimaradt és a következő számunkban jelenik meg.

Laptulajdonos:
Magyarországi Unitárius Egyház

Felelős kiadó:
Bencze Márton
egyházi elnök

Főszerkesztő:
Bencze Franciska

Szerkesztőbizottság:
Gálffy Gábor, Kászoni József,
Muszka Ibolya, Nyitrai Levente

Szerkesztőségi titkár:
Sándor Gy. Máttyás

SZERKESZTŐSÉG CÍME:
V., Nagy Ignác utca 2-4. Budapest, 1055.
Telefon/fax: 111-2801
Terjeszti a Magyarországi Unitárius Egyház.
Előfizethető:
egyházi központunkban, a lelkész irodákban,
vagy egyházi csekkben, Unitárius Élet jellegével.
Évi előfizetési díj: 360,- Ft.
Egyes szám ára 30,- Ft.
Megjelenik havonta.
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

Index: 25 842

Készült a **Cerberus Kft.** gondozásában
(Budapest V., Kálmán Imre u. 23.
Tel.: 132-3511)
Felelős vezető: Schmidt Gábor

HU ISSN 0133-1272